

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра екології, географії та туризму

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 10 МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ГЕОГРАФІЇ У СТАРШІЙ ШКОЛІ

Спеціальність	014 Середня освіта (Географія)
Освітня програма	Середня освіта (Географія)
факультет	Психолого-природничий

2020-2021 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Методика навчання географії у старшій школі» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня підготовки за спеціальністю 014.07 Середня освіта (Географія)

Мова навчання: українська

Розробники:

кандидат педагогічних наук,
доц. Трохимчук І.М..

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри екології, географії та туризму

Протокол № 11 від «28» серпня 2020 року

Завідувач кафедри екології, географії та туризму проф. Лико Д.В.

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією психолого-природничого факультету.

Протокол №4 від «2» вересня 2020 року

Голова навчально-методичної комісії доц.Сяська І.О.

© Трохимчук І.М., 2020

© РДГУ, 2020

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання (4р.н.)
Кількість кредитів -5	Галузь знань 01 «Освіта/Педагогіка»	Обов'язкова	
Модулів -2	Спеціальність 014.07 Середня освіта (Географія)	Рік підготовки:	
Змістових модулів 4		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання не передбачено		Семестр	
Загальна кількість годин — 150		1-й	1-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних - 3 самостійної роботи студента - 6	Освітній рівень: магістр	22 год.	6 год
		Практичні, семінарські	
		28 год.	6 год
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		100	138
		Індивідуальні завдання:	
Вид контролю: екзамен			
Передумови для вивчення дисципліни: Педагогіка, Географічний простір Землі, Комп'ютерні інформаційні технології в освіті і науці			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни: формування у студентів знань теоретичних засад методики навчання географії в старшій школі та розвиток вміння організовувати власну педагогічну діяльність.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 2. Знання і розуміння предметної області та розуміння професії;

ЗК 4. Здатність виявляти, ставити і вирішувати проблеми, застосовувати знання на практиці;

ЗК 7. Здатність до конструктивної взаємодії з іншими людьми, незалежно від їх походження та особливостей культури, поваги до різноманітності.

Фахові компетентності спеціальності (ФК)

ФК 1. Здатність продемонструвати знання і розуміння сучасних теоретичних та методологічних основ географії, а також методик викладання географії у старшій школі;

ФК 2. Здатність застосовувати набуті географічні і педагогічні знання, сучасні методики і освітні технології, в тому числі й інформаційні, для забезпечення якості освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти (ЗЗСО), зокрема у старшій школі;

ФК 5. Здатність належно використовувати географічну термінологію, ефективно і вільно передавати географічні ідеї, принципи і теорії письмовими, усними та візуальними засобами;

ФК 6. Здатність збирати, порівнювати, аналізувати і представляти географічну інформацію у викладанні географії в ЗЗСО, використовувати сучасні педагогічні методи і підходи, в тому числі геоінформаційні технології;

ФК 9. Здатність організувати роботу учнів за рівнями засвоєння навчального матеріалу та застосовувати методи діагностування навчальних досягнень учнів з географії, підготовки їх до свідомого вибору життєвого шляху;

ФК 10. Здатність організувати практичну роботу учнів із вивчення географії країн, регіонів світу та України;

ФК 11. Здатність до організації та проведення шкільної науково-дослідницької роботи з географії, розв'язування олімпіадних завдань з географії.

3. Очікувані результати навчання

ПРН 1. Знати та розуміти внутрішню структуру географії, її предмет дослідження, місце і зв'язки в системі наук, володіти інформацією про досягнення географії для кожного етапу освітнього процесу з урахуванням дидактичних принципів і особливостей учнів.

ПРН 7. Уміти вибирати та застосовувати основні дослідницькі методики та інструментарій з географії, які є типовими та інноваційними у старшій школі.

ПРН 11. Демонструвати здатність відбирати, аналізувати, представляти і поширювати географічну інформацію, використовувати різноманітні письмові, усні та візуальні засоби (у тому числі – за допомогою цифрових технологій).

ПРН 13. Формувати в учнів уміння користуватися географічною та картографічною мовою в освітньому процесі, застосовує алгоритми користування картографічною продукцією під час характеристики окремих географічних об'єктів і територій.

ПРН 14. Застосовувати сучасні методики і технології, в тому числі педагогічні та інформаційні, для забезпечення якості освітнього процесу в ЗЗСО, забезпечувати охорону життя і здоров'я учнів та здобувачів вищої освіти під час освітнього процесу та приймати рішення у складних і непередбачуваних умовах.

ПРН 15. Застосовувати методи діагностування досягнень учнів, здійснювати педагогічний супровід процесів соціалізації та майбутнього професійного самовизначення учнів, готувати їх до свідомого вибору життєвого шляху.

ПРН 16. Уміти діяти з соціальною відповідальністю і громадянською свідомістю, формувати комунікаційну стратегію з колегами, соціальними партнерами, організувати співпрацю учнів та їх ефективну роботу в команді, визначати оптимальні шляхи організації учнівського колективу в різних видах діяльності.

ПРН 17. Уміти реалізовувати в освітньому процесі зміст, структуру шкільної науково-дослідницької роботи з географії (у тому числі в польових умовах) та виконувати географічні завдання різних рівнів.

ПРН 18. Уміти використовувати методи організації практичної роботи учнів із вивчення суспільної географії країн та регіонів світу, географічного простору Землі

4. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Методика викладання географії в старшій школі (рівень стандарту)

Змістовий модуль 1. Методика викладання географії в 10 класі.

Тема 1. Методи та засоби викладання розділів географії в 10 класі.

Особливості викладання географії в старшій школі. Мотивація учнів. Структура та зміст курсу географії в 10 класі. Мета та завдання географії в 10 класі. Вибір методів навчання як основи ефективного освітнього процесу. Роль засобів навчання в процесі вивчення географії в 10 класі. Методика застосування засобів навчання в ході вивчення розділів.

Тема 2. Форми організації освітнього процесу з географії в 10 класі.

Можливості застосування різних типів уроків, як основної форми організації навчання з географії в 10 класі. Методика підбору форм і видів контролю і корекції навчальних досягнень учнів до конкретних розділів. Методика організації практичних робіт з географії в 10 класі.

Змістовий модуль 2. Методика викладання географії в 11 класі.

Тема 1. Методи та засоби викладання розділів географії в 11 класі.

Структура та зміст курсу географії в 11 класі. Мета та завдання географії в 11 класі. Вибір методів навчання як основи ефективного освітнього процесу. Роль засобів навчання в процесі вивчення географії в 11 класі. Методика застосування засобів навчання в ході вивчення розділів.

Тема 2. Форми організації освітнього процесу з географії в 11 класі.

Можливості застосування різних типів уроків, як основної форми організації навчання з географії в 11 класі. Методика підбору форм і видів контролю і корекції навчальних досягнень учнів до конкретних розділів. Методика організації практичних робіт з географії в 11 класі.

Модуль 2. Методика викладання географії в старшій школі (профільний рівень)

Змістовий модуль 3. Методика викладання географії в 10 класі профільної школи.

Тема 1. Методи та засоби викладання географії в 10 класі.

Основні цілі вивчення географії у профільних класах. Структура та зміст курсу географії в 10 класі профільної школи. Мета та завдання географії в 10 класі профільної школи. Вибір методів навчання як основи якісної організації освітнього процесу в профільній школі 10 класу. Роль засобів навчання в процесі вивчення географії в 10 класі профільної школи.

Тема 2. Форми організації освітнього процесу географії в 10 класі.

Особливості застосування різних типів уроків, як основної форми організації навчання з географії в 10 класі профільної школи. Методика підбору

форм і видів контролю навчальних досягнень учнів з географії в профільній школі. Методика організації практичних робіт з географії в 10 класі.

Змістовий модуль 4. Методика викладання географії в 11 класі профільної школи.

Тема 1. Методи та засоби викладання розділів географії в 11 класі.

Структура та зміст курсу географії в 11 класі профільної школи. Мета та завдання географії в 11 класі. Вибір методів навчання як основи організації освітнього процесу в профільній школі. Роль засобів навчання в процесі вивчення географії в 11 класі профільної школи. Методика застосування засобів навчання в ході вивчення розділів.

Тема 2. Форми організації освітнього процесу з географії в 11 класі.

Можливості застосування різних типів уроків, як основної форми організації навчання з географії в 11 класі профільної школи. Методика підбору форм і видів контролю і корекції навчальних досягнень учнів до конкретних розділів. Методика підготовки та розв'язування географічних завдань різного рівня для учнів з профільним вивченням географії. Методика організації практичних робіт з географії в 11 класі.

Тема 3. Позаурочна робота учнів.

Зміст та завдання науково-дослідної роботи учнів. Формування мотивації учнів до науково-дослідної роботи. Методика організації самостійної науково-дослідної роботи учнів в профільній школі. Організація гуртків географічного спрямування.

5. Структура навчальної дисципліни

	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усьог о	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с. р.		л	п	лаб	інд	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1. Методика викладання географії в старшій школі (рівень стандарту)												
Змістовий модуль 1. Методика викладання географії в 10 класі												
Тема 1.	4	2	2				1	1				
Тема 2.	42	4	8			30	43	1	2			40
Разом за ЗМ 1	46	6	10			30	44	2	2			40

Змістовий модуль 2. Методика викладання географії в 11 класі												
Тема 1.	6	2	4				1	1				
Тема 2.	28	4	4			20	33	1	2			30
Разом за ЗМ 2	34	6	8			20	34	2	2			30
Всього за модуль	80	12	18			50	78	4	4			70
Модуль 2. Методика викладання географії в старшій школі (профільний рівень)												
Змістовий модуль 3. Методика викладання географії в 10 класі профільної школи												
Тема 1.	4	2	2				1	1				
Тема 2	14	2	2			10	20					20
Разом за ЗМ 3	18	4	4			10	21	1				20
Змістовий модуль 4. Методика викладання географії в 11 класі профільної школи												
Тема 1.	2	2					1	1				
Тема 2.	36	2	4			30	40		2			38
Тема 3	14	2	2			10	10					10
Разом за ЗМ 4	52	6	6			40	51	1	2			48
Всього за модуль	70	10	10			50	72	2	2			68
Усього годин	150	22	28			100	150	6	6			138

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Аналіз шкільних програм з географії 10-11 класів (рівень стандарту) та календарно-тематичне планування роботи вчителя	2
2	Методика вивчення розділу «Європа» в 10 класі	2
3	Методика вивчення розділів «Азія», «Океанія» в 10 класі	2
4	Методика вивчення розділів «Америка», «Африка» в 10 класі	2
5	Методика вивчення розділу «Україна в міжнародному просторі» в 10 класі	2
6	Методика вивчення розділу «Топографія та картографія» в 11 класі	2
7	Методика вивчення розділу «Загальні закономірності географічної оболонки Землі» в 11 класі	2
8	Методика вивчення розділу «Загальні суспільно-географічні закономірності світу» в 11 класі	2
9	Методика вивчення розділу «Суспільна географія України» в 11 класі	2
10	Аналіз шкільних програм з географії 10-11 класів (профільний рівень) та календарно-тематичне планування роботи вчителя	2
11	Особливості методики вивчення розділів географії 10 класу в профільній школі	2
12	Особливості методики вивчення розділів географії 11 класу в профільній школі	2
13	Методика підготовки різнорівневих завдань для перевірки навчальних досягнень учнів	2
14	Методика організації самостійної науково-дослідної роботи учнів в профільній школі	2
Разом		28

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Скласти плани проведення практичних робіт з географії в 10 класі	10
2	Скласти плани проведення практичних робіт з географії в 11 класі	10
3	Скласти план-конспект уроку з географії із застосуванням міжпредметних зв'язків (10 кл., рівень стандарту)	10
4	Скласти план-конспект уроку з географії із застосуванням інформаційно-комунікаційних форм навчання (11 кл., рівень стандарту)	10
5	Скласти план-конспект уроку з географії із застосуванням ігрової технології навчання географії (10 кл., рівень стандарту)	10
6	Скласти план-конспект уроку з географії, що передбачає застосування інноваційних технологій навчання (10 кл., профільний рівень)	10
7	Скласти план-конспект уроку з географії, що передбачає застосування ГІС-технологій в освітньому процесі (11 кл., профільний рівень)	10
8	Розробити різнорівневі тести для перевірки знань учнів з географії до певного розділу географії профільного рівня (за вибором студента)	10
9	Розробити проблемні завдання до теми певного розділу з географії профільного рівня (за вибором студента)	10
10	Розробити тематику науково-дослідної роботи учнів та рекомендації до виконання запропонованих тем	10
Всього		100

8. Індивідуальні завдання

Індивідуальних навчально-дослідних завдань робочою програмою дисципліни не передбачено.

9. Методи навчання

- Словесні (лекція, розповідь, пояснення, бесіда тощо);
- практичні (виконання практичних завдань);
- наочні (малюнки, схеми, карти);

—робота з навчально-методичною літературою (конспектування, складання реферату тощо);

—відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);

—самостійна робота (розв'язання програмних завдань).

10. Методи оцінювання

—Усне та письмове опитування;

—тестування;

—презентації результатів виконаних завдань та досліджень;

— захист практичних робіт;

—екзамен

11. Засоби діагностики результатів навчання

— тести;

— реферати;

—презентації результатів виконаних завдань.

10. Критерії оцінювання результатів навчання.

В університеті діє накопичувальна кредитно-трансферна система оцінювання програмних результатів навчання здобувачів вищої освіти, що реалізується в ході виконання і захисту практичних робіт, виконання завдань самостійної роботи, модульного контролю, для яких визначено мінімальну кількість балів, яку слід набрати для формування рейтингового балу студента та виставлення його у залікову книжку і відомість успішності студентів з відповідними оцінками за національною та Європейською кредитно-трансферною системами на рівні 60% від запланованого.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
74-81		
64-73	задовільно	
60-63		
33-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання та самостійна робота					Екзамен
Модуль 1		Модуль 2			
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3	Змістовий модуль 4	Контрольна робота	60 балів
15 балів ПР 4,5 бали СР	12 балів ПР 3 бали СР	6 балів ПР 1,5 бали СР	9 балів ПР 6 балів СР	3 бали КР	

СР- самостійна робота, ПР- практична робота, КР- Контрольна робота.

3 бали за виконання завдань кожної ПР (14 ПР×3бали=42 бали)

1,5 бали за виконання 1 завдання СР (10 завдань СР×1,5 бали=15 балів)

3 бали за виконання завдань контрольної роботи

12. Методичне забезпечення

1. Навчальна програма дисципліни.
2. Опорний конспект лекцій (електронний варіант).
3. Методичні вказівки для підготовки до практичних робіт (електронний варіант).
5. Методичні рекомендації для виконання завдань самостійної роботи студентів (електронний варіант).

13. Рекомендована література

Основна

1. Навчальні програми для 10-11 класів. Географія. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-10-11-klasiv> (дата звернення 28.09.2020)

2. Дидактика географії: Монографія / В.М.Самойленко, О.М.Топузов, Л.П.Вішнікіна, О.Ф.Надтока, І.О.Діброва. Київ: Педагогічна думка, 2014. 586 с.

3. Загальна методика навчання географії : підручник [з грифом МОНМС України] / О.М. Топузов, В.М. Самойленко, Л.П. Вішнікіна. Київ: ДНВП "Картографія", 2012. 512 с.

4. Кобернік С.Г., Коваленко Р.Р., Масляк П.О., Скуратович О Я. Методика викладання географії в школі. Київ: Стафед-2, 2000. 318 с.

5. Кобернік С.Г., Коваленко Р.Р., Скуратович О Я. Методика навчання географії в загальноосвітніх навчальних закладах : навч. посіб. Київ: Навч. книга, 2005. 319 с.

6. Підручники з географії для 10-11 класів.

7. Топузов О.М. Проблемне навчання географії в школі: теорія і практика: монографія. Київ: Фенікс, 2007. 304 с.

Допоміжна

1. Бабешко О.О. Методика навчання географії : посібник [для вчителів і студентів-географів педуніверситетів]. Умань : АЛІМІ, 2005. 263 с.

2. Методика навчання географії України в загальноосвітніх навчальних закладах (особливості навчання). Харків: ВГ «Основа», 2016. 112 с.

3. Вернидуб Р. М., Завалевський Ю. І., Петрова Ж. Г. Організація науково-дослідної роботи учнів. Тернопіль: Мандрівець. 368с.

4. Семенова А. В. Організація та управління творчою діяльністю старшокласників на уроках природничо-математичного циклу: [навчальний посібник] / А. В. Семенова. – Одес : «Друк», 2001. – 207 с.

14. Інформаційні ресурси

1. Географія: Освіта ua. URL:
https://osvita.ua/school/lessons_summary/geography/

2. Уроки 11 клас. Сайт вчителя географії. URL:
<https://sites.google.com/view/kotsyubinskaya/%D1%83%D1%80%D0%BE%D0%BA%D0%B8-11-%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D1%81>

3. Шкільні підручники. Географія (Кобернік, Коваленко) 11 клас. URL:
<https://pidruchnyk.com.ua/1240-geografiya-11-klas-kobernik.html>

4. Шкільні підручники. Географія (Кобернік, Коваленко) 10 клас. URL:
<https://pidruchnyk.com.ua/417-geografya-kobernk-kovalenko-10-klas.html>

Рівненський державний гуманітарний університет
Інститут психології і педагогіки
Психолого-природничий факультет
Кафедра екології, географії та туризму

Назва дисципліни	МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ГЕОГРАФІЇ У СТАРШІЙ ШКОЛІ
Загальна кількість кредитів та кількість годин для вивчення дисципліни	5 кредити / 150 годин
Вид підсумкового контролю	екзамен
Викладач	Трохимчук Ірина Михайлівна, кандидат педагогічних наук, доцент
Профайл викладача на сайті кафедри	Сайт кафедри: https://kegt-rshu.in.ua/
Е-mail викладача	trohumchuk77@ukr.net
Посилання на освітній контент дисципліни в CMS Moodle (за наявності) або на іншому ресурсі	
Мова викладання	українська
Консультації	<i>Очні консультації: понеділок з 08.00 до 10.00 Он лайн- консультації: п'ятниця 14.00 до 16.00.</i>

Цілі навчальної дисципліни

Мета дисципліни: формування у студентів знань теоретичних засад методики навчання географії в старшій школі та розвиток вміння організовувати власну педагогічну діяльність.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 2. Знання і розуміння предметної області та розуміння професії;

ЗК 4. Здатність виявляти, ставити і вирішувати проблеми, застосовувати знання на практиці;

ЗК 7. Здатність до конструктивної взаємодії з іншими людьми, незалежно від їх походження та особливостей культури, поваги до різноманітності.

Фахові компетентності спеціальності (ФК)

ФК 1. Здатність продемонструвати знання і розуміння сучасних теоретичних та методологічних основ географії, а також методик викладання географії у старшій школі;

ФК 2. Здатність застосовувати набуті географічні і педагогічні знання, сучасні методики і освітні технології, в тому числі й інформаційні, для забезпечення якості освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти (ЗЗСО), зокрема у старшій школі;

ФК 5. Здатність належно використовувати географічну термінологію, ефективно і вільно передавати географічні ідеї, принципи і теорії письмовими, усними та візуальними засобами;

ФК 6. Здатність збирати, порівнювати, аналізувати і представляти географічну інформацію у викладанні географії в ЗЗСО, використовувати сучасні педагогічні методи і підходи, в тому числі геоінформаційні технології;

ФК 9. Здатність організувати роботу учнів за рівнями засвоєння навчального матеріалу та застосовувати методи діагностування навчальних досягнень учнів з географії, підготовки їх до свідомого вибору життєвого шляху;

ФК 10. Здатність організувати практичну роботу учнів із вивчення географії країн, регіонів світу та України;

ФК 11. Здатність до організації та проведення шкільної науково-дослідницької роботи з географії, розв'язування олімпіадних завдань з географії.

Очікувані результати навчання

ПРН 1. Знати та розуміти внутрішню структуру географії, її предмет дослідження, місце і зв'язки в системі наук, володіти інформацією про досягнення географії для кожного етапу освітнього процесу з урахуванням дидактичних принципів і особливостей учнів.

ПРН 7. Уміти вибирати та застосовувати основні дослідницькі методики та інструментарій з географії, які є типовими та інноваційними у старшій школі.

ПРН 11. Демонструвати здатність відбирати, аналізувати, представляти і

поширювати географічну інформацію, використовувати різноманітні письмові, усні та візуальні засоби (у тому числі – за допомогою цифрових технологій).

ПРН 13. Формувати в учнів уміння користуватися географічною та картографічною мовою в освітньому процесі, застосовує алгоритми користування картографічною продукцією під час характеристики окремих географічних об'єктів і територій.

ПРН 14. Застосовувати сучасні методики і технології, в тому числі педагогічні та інформаційні, для забезпечення якості освітнього процесу в ЗЗСО, забезпечувати охорону життя і здоров'я учнів та здобувачів вищої освіти під час освітнього процесу та приймати рішення у складних і непередбачуваних умовах.

ПРН 15. Застосовувати методи діагностування досягнень учнів, здійснювати педагогічний супровід процесів соціалізації та майбутнього професійного самовизначення учнів, готувати їх до свідомого вибору життєвого шляху.

ПРН 16. Уміти діяти з соціальною відповідальністю і громадянською свідомістю, формувати комунікаційну стратегію з колегами, соціальними партнерами, організувати співпрацю учнів та їх ефективну роботу в команді, визначати оптимальні шляхи організації учнівського колективу в різних видах діяльності.

ПРН 17. Уміти реалізовувати в освітньому процесі зміст, структуру шкільної науково-дослідницької роботи з географії (у тому числі в польових умовах) та виконувати географічні завдання різних рівнів.

ПРН 18. Уміти використовувати методи організації практичної роботи учнів із вивчення суспільної географії країн та регіонів світу, географічного простору Землі.

Передумови вивчення дисципліни для формування програмних результатів навчання та компетентностей

Ефективність засвоєння змісту навчальної дисципліни «Методика навчання географії в старшій школі» значно підвищиться, якщо здобувач попередньо опанував матеріалом таких дисциплін як: «Комп'ютерні інформаційні технології в освіті і науці», «Педагогіка» та ін.

Мотивація здобувачів вищої освіти здійснюється шляхом впровадження у зміст навчальної дисципліни професійно-орієнтованих практичних завдань.

Спільна (групова) діяльність передбачає групову роботу здобувачів вищої освіти, наукових керівників магістерської роботи та викладача з цієї дисципліни.

Самостійна діяльність здобувачів вищої освіти включає підготовку до аудиторних занять; опрацювання навчальної літератури за темами, пошук додаткової літератури; написання планів проведення уроків різних типів; виконання завдань для самостійного опрацювання, підготовку до контрольної роботи.

Перелік тем

Змістовий модуль 1. Методика викладання географії в 10 класі.

Тема 1. Методи та засоби викладання розділів географії в 10 класі.

Особливості викладання географії в старшій школі. Мотивація учнів. Структура та зміст курсу географії в 10 класі. Мета та завдання географії в 10 класі. Вибір методів навчання як основи ефективного освітнього процесу. Роль засобів навчання в процесі вивчення географії в 10 класі. Методика застосування засобів навчання в ході вивчення розділів.

Тема 2. Форми організації освітнього процесу з географії в 10 класі.

Можливості застосування різних типів уроків, як основної форми організації навчання з географії в 10 класі. Методика підбору форм і видів контролю і корекції навчальних досягнень учнів до конкретних розділів. Методика організації практичних робіт з географії в 10 класі.

Змістовий модуль 2. Методика викладання географії в 11 класі.

Тема 1. Методи та засоби викладання розділів географії в 11 класі.

Структура та зміст курсу географії в 11 класі. Мета та завдання географії в 11 класі. Вибір методів навчання як основи ефективного освітнього процесу. Роль засобів навчання в процесі вивчення географії в 11 класі. Методика застосування засобів навчання в ході вивчення розділів.

Тема 2. Форми організації освітнього процесу з географії в 11 класі.

Можливості застосування різних типів уроків, як основної форми організації навчання з географії в 11 класі. Методика підбору форм і видів контролю і корекції навчальних досягнень учнів до конкретних розділів. Методика організації практичних робіт з географії в 11 класі.

Змістовий модуль 3. Методика викладання географії в 10 класі профільної школи.

Тема 1. Методи та засоби викладання географії в 10 класі.

Основні цілі вивчення географії у профільних класах. Структура та зміст курсу географії в 10 класі профільної школи. Мета та завдання географії в 10 класі профільної школи. Вибір методів навчання як основи якісної організації освітнього процесу в профільній школі 10 класу. Роль засобів навчання в процесі вивчення географії в 10 класі профільної школи.

Тема 2. Форми організації освітнього процесу географії в 10 класі.

Особливості застосування різних типів уроків, як основної форми організації навчання з географії в 10 класі профільної школи. Методика підбору форм і видів контролю навчальних досягнень учнів з географії в профільній школі. Методика організації практичних робіт з географії в 10 класі.

Змістовий модуль 4. Методика викладання географії в 11 класі профільної школи.

Тема 1. Методи та засоби викладання розділів географії в 11 класі.

Структура та зміст курсу географії в 11 класі профільної школи. Мета та завдання географії в 11 класі. Вибір методів навчання як основи організації освітнього процесу в профільній школі. Роль засобів навчання в процесі вивчення географії в 11 класі профільної школи. Методика застосування засобів навчання в ході вивчення розділів.

Тема 2. Форми організації освітнього процесу з географії в 11 класі.

Можливості застосування різних типів уроків, як основної форми організації навчання з географії в 11 класі профільної школи. Методика підбору форм і видів контролю і корекції навчальних досягнень учнів до конкретних розділів. Методика підготовки та розв'язування географічних завдань різного рівня для учнів з профільним вивченням географії. Методика організації практичних робіт з географії в 11 класі.

Тема 3. Позаурочна робота учнів.

Зміст та завдання науково-дослідної роботи учнів. Формування мотивації учнів до науково-дослідної роботи. Методика організації самостійної науково-дослідної роботи учнів в профільній школі. Організація гуртків географічного спрямування.

Рекомендована література

Основна

1. Навчальні програми для 10-11 класів. Географія. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-10-11-klasiv> (дата звернення 28.09.2020)
2. Дидактика географії: Монографія / В.М.Самойленко, О.М.Топузов, Л.П.Вішнікіна, О.Ф.Надтока, І.О.Діброва. Київ: Педагогічна думка, 2014. 586 с.
3. Загальна методика навчання географії : підручник [з грифом МОНМС України] / О.М. Топузов, В.М. Самойленко, Л.П. Вішнікіна. Київ: ДНВП "Картографія", 2012. 512 с.
4. Кобернік С.Г., Коваленко Р.Р., Масляк П.О., Скуратович О. Я. Методика викладання географії в школі. Київ: Стафед-2, 2000. 318 с.
5. Кобернік С.Г., Коваленко Р.Р., Скуратович О. Я. Методика навчання географії в загальноосвітніх навчальних закладах : навч. посіб. Київ: Навч. книга, 2005. 319 с.
6. Підручники з географії для 10-11 класів.
7. Топузов О.М. Проблемне навчання географії в школі: теорія і практика: монографія. Київ: Фенікс, 2007. 304 с.

Допоміжна

1. Бабешко О.О. Методика навчання географії : посібник [для вчителів і студентів-географів педуніверситетів]. Умань : АЛМІ, 2005. 263 с.
2. Методика навчання географії України в загальноосвітніх навчальних закладах (особливості навчання). Харків: ВГ «Основа», 2016. 112 с.
3. Вернидуб Р. М., Завалевський Ю. І., Петрова Ж. Г. Організація науково-дослідної роботи учнів. Тернопіль: Мандрівець. 368с.
4. Семенова А. В. Організація та управління творчою діяльністю старшокласників на уроках природничо-математичного циклу: [навчальний посібник] / А. В. Семенова. – Одес : «Друк», 2001. – 207 с.

Інформаційні ресурси

1. Географія: Освіта ua. URL: https://osvita.ua/school/lessons_summary/geography/
2. Уроки 11 клас. Сайт вчителя географії. URL: <https://sites.google.com/view/kotsyubinskaya/%D1%83%D1%80%D0%BE%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D1%81>
3. Шкільні підручники. Географія (Кобернік, Коваленко) 11 клас. URL: <https://pidruchnyk.com.ua/1240-geografiya-11-klas-kobernik.html>
4. Шкільні підручники. Географія (Кобернік, Коваленко) 10 клас. URL: <https://pidruchnyk.com.ua/417-geografya-kobernk-kovalenko-10-klas.html>

Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Ноутбук, персональний комп'ютер, мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернет для:

- комунікації та опитувань;
- виконання домашніх завдань;
- виконання завдань самостійної роботи;
- виконання практичних робіт.

Види та методи навчання і оцінювання

Код компетентності згідно ОПП	Назва компетентності	Код програмного результату навчання	Назва програмного результату навчання	Методи навчання	Методи оцінювання результатів навчання
ЗК 2	Знання і розуміння предметної області та розуміння професії	ПРН 1 ПРН 13	Знати та розуміти внутрішню структуру географії, її предмет дослідження, місце і зв'язки в системі наук, володіти інформацією про досягнення географії для кожного етапу освітнього процесу з урахуванням дидактичних принципів і особливостей учнів Формувати в учнів уміння користуватися географічною та картографічною мовою в освітньому процесі, застосовує алгоритми користування картографічною продукцією під час характеристики окремих географічних об'єктів і територій	МН1 МН3 МН 4 МН 6 МН1 МН2 МН3 МН 4 МН 6	МО1 МО2 МО1 МО2 МО7
ЗК 4	Здатність виявляти, ставити і вирішувати	ПРН 7	Уміти вибирати та застосовувати основні дослідницькі методики	МН 1 МН 2	МО1 МО 2

	проблеми, застосовувати знання на практиці		та інструментарій з географії, які є типовими та інноваційними у старшій школі	МН 5 МН 6	МО 7
ЗК 7	Здатність до конструктивної взаємодії з іншими людьми, незалежно від їх походження та особливостей культури, поваги до різноманітності	ПРН 16	Уміти діяти з соціальною відповідальністю і громадянською свідомістю, формувати комунікаційну стратегію з колегами, соціальними партнерами, організувати співпрацю учнів та їх ефективну роботу в команді, визначати оптимальні шляхи організації учнівського колективу в різних видах діяльності	МН 1	МО 1 МО 2
ФК 1	Здатність продемонструвати знання і розуміння сучасних теоретичних та методологічних основ географії, а також методик викладання географії у старшій школі	ПРН14	Застосовувати сучасні методики і технології, в тому числі педагогічні та інформаційні, для забезпечення якості освітнього процесу в ЗЗСО, забезпечувати охорону життя і здоров'я учнів та здобувачів вищої освіти під час освітнього процесу та приймати рішення у складних і непередбачуваних умовах.	МН 1 МН 2 МН 3 МН 4 МН 5 МН 6	МО1 МО 2 МО 7
ФК 2	Здатність застосовувати набуті географічні і педагогічні знання, сучасні методики і освітні технології, в тому числі й інформаційні, для забезпечення якості освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти (ЗЗСО), зокрема у старшій школі	ПРН 14	Застосовувати сучасні методики і технології, в тому числі педагогічні та інформаційні, для забезпечення якості освітнього процесу в ЗЗСО, забезпечувати охорону життя і здоров'я учнів та здобувачів вищої освіти під час освітнього процесу та приймати рішення у складних і непередбачуваних умовах.	МН 2 МН 5 МН 6	МО1 МО 7
ФК 5	Здатність належно використовувати географічну термінологію, ефективно і вільно передавати географічні ідеї, принципи і теорії письмовими, усними та візуальними засобами.	ПРН 11	Демонструвати здатність відбирати, аналізувати, представляти і поширювати географічну інформацію, використовувати різноманітні письмові, усні та візуальні засоби (у тому числі – за допомогою цифрових технологій).	МН 2 МН 3 МН 5 МН 6	МО1 МО 7

ФК 6	Здатність збирати, порівнювати, аналізувати і представляти географічну інформацію у викладанні географії в ЗЗСО, використовувати сучасні педагогічні методи і підходи, в тому числі геоінформаційні технології.	ПРН 11	Демонструвати здатність відбирати, аналізувати, представляти і поширювати географічну інформацію, використовувати різноманітні письмові, усні та візуальні засоби (у тому числі – за допомогою цифрових технологій).	МН 2 МН 5 МН 6	МО 1 МО 7
ФК 9	Здатність організувати роботу учнів за рівнями засвоєння навчального матеріалу та застосовувати методи діагностування навчальних досягнень учнів з географії, підготовки їх до свідомого вибору життєвого шляху.	ПРН 15	Застосовувати методи діагностування досягнень учнів, здійснювати педагогічний супровід процесів соціалізації та майбутнього професійного самовизначення учнів, готувати їх до свідомого вибору життєвого шляху	МН 1 МН 2 МН 3 МН 5 МН 6	МО 1 МО 2 МО 4 МО 7
ФК 10	Здатність організувати практичну роботу учнів та здобувачів із вивчення суспільної географії країн та регіонів світу, географічного простору Землі	ПРН 18	Уміти використовувати методи організації практичної роботи учнів із вивчення суспільної географії країн та регіонів світу, географічного простору Землі	МН 1 МН 2 МН 3 МН 5 МН 6	МО 1 МО 2 МО 4 МО 7
ФК 11	Здатність до організації та проведення шкільної науково-дослідницької роботи з географії, розв'язування олімпіадних завдань з географії	ПРН17	Уміти реалізовувати в освітньому процесі зміст, структуру шкільної науково-дослідницької роботи з географії (у тому числі в польових умовах) та виконувати географічні завдання різних рівнів	МН 1 МН 2 МН 4 МН 6	МО 1 МО 7

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

МН1 –словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);

МН2 –практичний метод (лабораторні та практичні заняття);

МН3 –наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій);

МН4 – робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);

МН5 –відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);

МН6 –самостійна робота (розв'язання програмних завдань);

МН7 – індивідуальна науково-дослідна робота студентів.

МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

МО1 –екзамени;

МО2 –усне або письмове опитування

МО3 - колоквиум,

МО4 –тестування;

МО5 – командні проекти;

МО6 – реферати, есе;

МО7 – презентації результатів виконаних завдань та досліджень;

МО8 –студентські презентації та виступи на наукових заходах;

МО9 – захист лабораторних і практичних робіт;

МО10 –залік.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання та самостійна робота					Екзамен
Модуль 1		Модуль 2			
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3	Змістовий модуль 4	Контрольна робота	60 балів
15 балів ПР	12 балів ПР	6 балів ПР	9 балів ПР	3 бали КР	
4,5 бали СР	3 бали СР	1,5 бали СР	6 балів СР		

СР- самостійна робота, ПР- практична робота, КР- Контрольна робота.

3 бали за виконання завдань кожної ПР (14 ПР×3бали=42 бали)

1,5 бали за виконання 1 завдання СР (10 завдань СР×1,5 бали=15 балів)

3 бали за виконання завдань контрольної роботи

Система та критерії оцінювання

у Рівненському державному гуманітарному університеті

Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми / виду діяльності може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в розподілі балів, які отримують здобувачі вищої освіти при вивченні дисципліни. В університеті діє накопичувальна кредитно-трансферна система оцінювання програмних результатів навчання студентів, що реалізується в ході виконання і захисту практичних робіт, виконання завдань самостійної роботи та модульного контролю, для яких визначено мінімальну кількість балів, яку слід набрати для

формування рейтингового балу студента та виставлення його у залікову книжку і відомість успішності студентів з відповідними оцінками за національною та Європейською кредитно-трансферною системами на рівні 60% від запланованого.

Результат освітньої діяльності здобувача вищої освіти оцінюється згідно Положення про оцінювання знань і умінь здобувачів вищої освіти РДГУ за такими рівнями та критеріями:

Суми балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
90-100	A	відмінно	здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить і опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні здібності	Високий (творчий)	відмінно	зараховано
82-89	B	дуже добре	здобувач вищої освіти вільно володіє теоретичним матеріалом, застосовує його на практиці, вільно розв'язує справи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре	
74-81	C	добре	здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, загалом самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, з-поміж яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			

64-73	D	задовільно	здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, з-поміж яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно	
60-63	E	достатньо	здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано
1-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано

Підсумкова (загальна) оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювальні форми навчальної діяльності: поточне оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та виконання завдань самостійної роботи; модульний контроль; оцінка (бали) за практичну діяльність та екзамен.

Політика дисципліни

При організації освітнього процесу в Інституті педагогіки і психології Рівненського державного гуманітарного університету здобувачі вищої освіти, викладачі, методисти та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу у РДГУ, Положення про академічну доброчесність, Положення про оцінювання знань і умінь студентів, Положення

про практики студентів, Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти, Положення про державну атестацію студентів.

Політика доброчесності

Здобувач вищої освіти виконуючи самостійну роботу (реферат, есе, план-конспект уроку тощо) повинен дотримуватись політики доброчесності. У разі наявності плагіату в самостійній роботі здобувача вищої освіти він отримує незадовільну оцінку і повинен повторно виконати ще раз самостійні завдання, які передбаченні у силабусі.